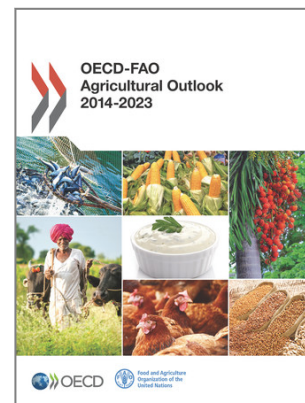


OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2014

Summary in Slovak



Celý dokument si môžete prečítať na: 10.1787/agr_outlook-2014-en

Výhľad OECD-FAO v poľnohospodárstve na rok 2014

Zhrnutie v slovenčine

Medzinárodné ceny hlavných plodín klesli zo svojich historických maxím, a to predovšetkým ako reakcia na prudký nárast úrody v sezóne 2013/14. Ceny mäsových a mliečnych výrobkov oproti tomu dosiahli historicky vysoké hodnoty, pretože ponuka v roku 2013 nedosiahla očakávanú úroveň. Svetové ceny etanolu a bionafty pokračovali v poklese z historicky najvyšších úrovní, ktoré dosiahli v roku 2011; obidve komodity kvôli dostatočnej ponuke.

Očakáva sa, že dopyt po poľnohospodárskych produktoch zostane stabilný, aj keď bude v porovnaní s posledným desaťročím narastať pomalšie. Hlavnou zložkou ľudskej stravy zostávajú obilniny, ale rast príjmov, urbanizácia a zmeny stravovacích návykov prispievajú k prechodu na stravu s vyšším obsahom bielkovín, tukov a cukru.

V najbližšom desaťročí sa predpokladá, že produkcia dobytky a biopalív porastie rýchlejšie, než produkcia plodín. Táto meniac sa štruktúra celosvetovej poľnohospodárskej výroby spúšťa relatívny posun od základných potravín, akými sú pšenica a ryža k zrnú a olejnatým semenám, aby sa uspokojil dopyt po jedle, krmive a biopalive. Najväčšia časť zo zvýšenej produkcie bude pochádzať z oblastí, kde sú určujúce faktory ako dostupnosť pôdy a vody a politické regulačné opatrenia čo najmenej obmedzujúce.

Očakáva sa, že ceny plodín budú ešte rok alebo dva klesať, následne sa ustália na hodnotách vyšších než pred rokom 2008, ale výrazne pod nedávnymi maximami. Očakáva sa nárast cien mäsa, mliekarenských produktov a rýb. Predpokladá sa však, že v strednodobom horizonte ceny obilia aj živočíšnych produktov v reálnom vyjadrení poklesnú. Predpokladané pomery zásob k spotrebe obilnín výrazne vzrástli, čo by malo upokojiť obavy ohľadom cenových výkyvov.

Svetovú produkciu rýb bude riadiť predovšetkým nárast v oblasti akvakultúry v rozvíjajúcich sa krajinách. Trvale vysoké náklady v kontexte pevného dopytu budú držať ceny rýb výrazne nad historickým priemerom; to bude v nasledujúcom desaťročí brzdiť nárast v spotrebe. Rast produkcie bude pochádzať predovšetkým z rozvojových krajín v Ázii a Latinskej Amerike.

Obchod aj naďalej rastie, aj keď v porovnaní s minulým desaťročím je to pomalším tempom. Severná a Južná Amerika si posilnia svoju pozíciu ako hodnotou aj objemom dominantné exportné oblasti, Afrika a Ázia zvýšia svoj čistý dovoz, aby uspokojili rastúci dopyt.

Vďaka nedávnym politickým reformám na poľnohospodárskych a rybolovných trhoch môžu ponuka a dopyt lepšie reagovať na signály trhu; obidva trhy však aj naďalej ovplyvňujú politické opatrenia, ako napríklad podpora výrobcov, verejné uskladňovanie a nariadenia týkajúce sa biopalív. Prebiehajú ešte ďalšie zmeny politík. Počas minulého roka bolo dohodnuté prijatie Zákona o poľnohospodárstve v roku 2014 v Spojených štátoch amerických a prijatie reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie z roku 2013. Ich ustanovenia však nie sú zahrnuté v súčasných predpokladoch, pretože ešte neboli dokončené podrobnosti ich implementácie.

Prognózy svetových komodít do roku 2023

Obilniny Svetové ceny hlavných obilnín sa na začiatku obdobia, ktoré výhľad sleduje, zmiernia, čo posilní svetový obchod. Predpokladá sa, že zásoby porastú, pričom zásoby ryže v Ázii dosiahnu rekordne vysoké úrovne.

Olejnaté semená Podiel olejnatých semien na obrábanej pôde celosvetovo rastie, aj keď pomalším tempom; neustály dopyt po rastlinných olejoch tlačí ceny nahor.

Cukor Po oslabení na konci roka 2013 sa kvôli silnému celosvetovému dopytu medzinárodné ceny cukru vrátia na vyššie hodnoty. Export z Brazílie, hlavného vývozcu cukru, bude ovplyvnený etanolovým trhom.

Bavlna Predpokladané uvoľnenie nahromadených svetových zásob spôsobí zníženie ceny, čo zvýši spotrebu. Ceny sa na pôvodné hodnoty vrátia do roku 2023.

Biopalivá Úrovně spotreby a produkcie biopalív sa majú zvýšiť o viac než 50%, na čele bude etanol z cukrového roztoku a bionafta. Ceny etanolu stúpajú ruka v ruke s cenou ropy, cena bionafty bližšie sleduje vývoj ceny rastlinného oleja.

Mäso Silný dopyt Ázie a obnovovanie stád v Severnej Amerike podporuje vyššie ceny mäsa, ceny hovädzieho mäsa dosiahnu rekordne vysoké úrovne. Počas intervalu výhľadu prekoná spotreba hydiny spotrebu bravčového mäsa a nahradí ho tak na pozícii najkonzumovanejšieho mäsového výrobku.

Mliekarenské produkty Ceny mierne klesnú zo súčasných vysokých úrovní najmä vďaka konzistentnému rastu objemu výroby v hlavných produkčných krajinách a vďaka obnovenému rastu v Číne. India prekoná Európsku úniu a stane sa najväčším producentom mlieka na svete. V priebehu sledovaného obdobia si vybuduje významný export prášku z nízkotučného mlieka.

Rybolov Rast produkcie v akvakultúre sa bude sústrediť v Ázii. Akvakultúra zostáva jedným z najrýchlejšie rastúcich potravinových sektorov a v roku 2014 prekoná v ľudskej spotrebe rybolov.

Zameranie na Indiu

Toto vydanie Výhľadu sa zameriava na Indiu, druhú najľudnatejšiu krajinu sveta s najväčším počtom farmárov a tiež s najväčším počtom ľudí s neistými zdrojmi potravy. Indiu podľa Výhľadu čaká relatívne optimistický scenár: predpokladá sa, že si udrží rast produkcie aj spotreby jedla, a to predovšetkým vďaka sektorom s vyššou pridanou hodnotou.

Nový Národný zákon o potravinovej bezpečnosti je najväčším programom zaisťujúcim právo na jedlo, aký bol kedy uvedený: vydáva prídely dotovaných obilnín (za približne 90% pod maloobchodnou cenou) vyše 800 miliónom ľudí. Zavedenie tohto programu do praxe bude veľká výzva.

Dotácie na podporu rozšírenejšieho používania hnojív, pesticídov, semien, vody, elektriny a úverov spolu s cenami trhovej podpory prispeli v poslednom desaťročí k vytvoreniu silného medziročného rastu poľnohospodárskeho výstupu. Tieto programy aj naďalej podporujú rast produkcie, čo Indii umožňuje výrazne rozšíriť dodávky na obyvateľa, aj keď v nasledujúcom desaťročí sa absolútne hodnoty rastu kvôli stúpajúcim tlakom na strane zdrojov znížia.

Indická strava zostane z veľkej časti vegetariánska, ale bude pestrejšia. Predpokladá sa nárast v spotrebe obilnín, ale k lepšiemu príjmu živín z potravy prispieje vyššia spotreba mlieka a mliečnych produktov, strukovín, ovocia a zeleniny. Dôležitým a rastúcim zdrojom bielkovín budú ryby, pričom spotreba mäsa výrazne narastie, napriek tomu však zostane na jednej z najnižších priečok na svete.

Hlavné nestálosti spočívajú v makroekonomickej výkonnosti, udržateľnosti rastu výnosov z úrody a uskutočniteľnosť vládných programov.

Poznámka k makroekonomickým prognózam

Makroekonomická situácia, ktorá je základom tohto Výhľadu predpokladá v krajinách OECD priemerný ročný rast HDP 2,2%. Ekonomické vyhliadky mnohých rozvíjajúcich sa ekonomík sú síce silné, ale v porovnaní s posledným desaťročím sa zmenili na mierny pokles. Väčšina afrických ekonomík vykazuje silný rast. Posilnenie amerického dolára ovplyvní konkurencieschopnosť viacerých krajín. Odhaduje sa, že cena ropy dosiahne do roku 2023 hodnotu 147 USD za barel.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights



Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD/FAO (2014), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2014-en